1962 ఎస్.సి.ఆర్.Supl. (2) 711

పంజాబ్ రాష్ట్రం

వర్సెస్

సూరజ్ ప్రకాశ్ కపూర్, తదితరులు.

సుబ్బారావు, కె., కపూర్, జె.ఎల్., హిదయతుల్లా, ఎం., షా, జె.సి., దయాళ్, రఘుబర్

నిర్వాసితులకు కస్టోడియన్ ద్వారా కేటాయించిన నిర్వాసితుల భూముల ఏకీకరణకు ప్రభుత్వ నోటిఫికేషన్ -ప్రభుత్వ ఆదేశాల మేరకు తక్కువ విలువ కలిగిన భూములతో భూములను భర్తీ చేసే కన్సాలిడేషన్ అధికారి ముసాయిదా పథకం-కేటాయింపుదారు ద్వారా రిట్ జారీకి దరఖాస్తు చెల్లుబాటు-మెయింటెనెన్స్-ఈస్ట్ పంజాబ్ హోల్డింగ్స్ (కన్సాలిడేషన్ అండ్ ప్రివెన్షన్ ఆఫ్ ఫ్రాగ్మెంటేషన్) చట్టం, 1948 (తూర్పు పంజాబ్ 50 ఆఫ్ 1948), ఎస్.14- నిర్వాసితుల (పరిహారం, పునరావాసం) చట్టం, 1954 (44 ఆఫ్ 1954), ఎస్.ఎస్. 10, 12- అడ్మినిస్ట్రేషన్ ఆఫ్ ఎవాక్యూ ప్రాపర్టీ (సెంట్రల్) రూల్స్, 1950, ఆర్. 14(6)-భారత రాజ్యాంగం, ఆర్టికల్ 220.

ఉమ్మడి హిందూ కుటుంబం, పాకిస్థాన్ నుంచి వచ్చిన నిర్వాసితులకు కస్టోడియన్ ఆఫ్ ఎవాక్యూ ప్రాపర్టీ కొన్ని భూములను కేటాయించింది. ఈస్ట్ పంజాబ్ హోల్డింగ్స్ (కన్సాలిడేషన్ అండ్ ప్రివెన్షన్ ఆఫ్ ఫ్రాగ్మెంటేషన్) యాక్ట్, 1948లోని సెక్షన్ 14 ప్రకారం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం జారీ చేసిన నోటిఫికేషన్కు అనుగుణంగా హోల్డింగ్స్ కన్సాలిడేషన్ కోసం ముసాయిదా ప్రణాళికను రూపొందించి కన్సాలిడేషన్ అధికారి ప్రచురించారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఆదేశాల మేరకు, చట్టానికి విరుద్ధంగా ఇప్పటికే ప్రతివాదులకు కేటాయించిన వారికి తక్కువ విలువ గల భూములను భర్తీ చేశారు. ప్రతివాదులు దాఖలు చేసిన అభ్యంతరాలను కన్సాలిడేషన్ అధికారి తిరస్కరించగా, సెటిల్మెంట్

కమిషనర్ ఈ పథకాన్ని ధృవీకరించారు. నిర్వాసిత వ్యక్తుల (పరిహారం, పునరావాసం) చట్టం 1954లోని సెక్షన్ 12 కింద కేంద్ర ప్రభుత్వం నోటిఫికేషన్ ద్వారా నిర్వాసితుల ఆస్తులన్నింటినీ స్వాధీనం చేసుకుని, ఆ ధృవీకరణ తర్వాత ఆ భూముల యాజమాన్య హక్కులను ప్రతివాదులకు కల్పిస్తూ సనాద్ జారీ చేసింది. సనాద్ అంశంపై ప్రతివాదులు రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 కింద హైకోర్టును ఆశ్రయించగా, చివరకు హైకోర్టు ఆ పథకాన్ని కొట్టివేసి, చట్టప్రకారం సమస్యను పరిష్కరించాలని కన్సాలిడేషన్ అధికారిని ఆదేశిస్తూ కేసును పరిష్కరించింది.

నిర్వాసితుల (పరిహారం, పునరావాసం) చట్టం 1954 సెక్షన్ 12 ప్రకారం కేంద్ర ప్రభుత్వం జారీ చేసిన నోటిఫికేషన్ కస్టోడియన్ తమకు కేటాయించిన భూములపై ప్రతివాదులకు ఉన్న హక్కులకు ముగింపు పలకలేదని, రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం హైకోర్టును ఆశ్రయించే హక్కు వారికి ఉందని పేర్కొంది. అడ్మినిస్ట్రేషన్ ఆఫ్ ఎవాక్యూ ప్రాపర్టీ యాక్ట్ 1950 కింద రూపొందించిన నిబంధనల్లోని రూల్ 14(6)తో పాటు ఈ చట్టంలోని సెక్షన్లు 10, 12 ప్రకారం ప్రతివాదులు సదరు భూముల్లో పాక్షిక శాశ్వత పదవీకాలాన్ని కలిగి ఉన్నారని, అందువల్ల అందులో విలువైన హక్కు ఉందని స్పష్టం చేసింది. ఆ హక్కులు వారి ఆధీనంలో ఉండి, భూములు కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆధీనంలో ఉండిపోయాయి మరియు సనద్ మంజూరుతో భూమిపై వారికి ఉన్న పరిమిత హక్కు పూర్తి స్థాయి ఆస్తి హక్కుగా మారింది.

అమర్ సింగ్ వర్సెస్ కస్టోడియన్, ఎవాక్యూ ప్రాపర్టీ, పంజాబ్, [1957]ఎస్.సి.ఆర్. 801, ప్రస్తావించబడింది.

ఈస్ట్ పంజాబ్ హోల్డింగ్స్ (కన్సాలిడేషన్ అండ్ ప్రివెన్షన్ ఆఫ్ ఫ్రాగ్మెంటేషన్) చట్టం, 1948, కేటాయింపుదారునికి సమాన విలువ కలిగిన ఇతర భూములను ఇవ్వకుండా లేదా నష్టపరిహారం చెల్లించకుండా అతని భూములను లాక్కోవడానికి కన్సాలిడేషన్ అధికారికి అధికారం ఇవ్వలేదు లేదా దాని కింద తన అధికారాలను ఎలా ఉపయోగించాలో కన్సాలిడేషన్ అధికారికి ఆదేశించడానికి ఈ చట్టం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి అధికారం ఇవ్వలేదు.

తక్షణ కేసులో ప్రతివాదుల భూములు తక్కువ విలువ కలిగిన భూములతో భర్తీ అయ్యాయని, వారికి నష్టపరిహారం చెల్లించలేదని అంగీకరించినందున, ఈ పథకాన్ని ధ్రువీకరిస్తూ ఇచ్చిన ఉత్తర్వులను హైకోర్టుసమంజసంగానే కొట్టివేసింది.

సివిల్ అప్పీలేట్ పరిధి: సివిల్ అప్పీల్ నెంబరు 349 ఆఫ్ 1959. 1955 నాటి సివిల్ రిట్ అప్లికేషన్ నెం.385లో పంజాబ్ హైకోర్టు 1957 ఫిబ్రవరి 1న ఇచ్చిన తీర్పు, ఉత్తర్వులపై అప్పీల్ చేశారు.

పిటిషనర్ల తరఫున బి.కె.ఖన్నా, డి.గుప్తా వాదనలు వినిపించారు.

ప్రతిస్పందకుడు హాజరు కాలేదు.

1961,మే 4నఈ మేరకు జస్టిస్ సుబ్బారావు తీర్పు వెలువరించారు- కన్సాలిడేషన్ అధికారి ఉత్తర్వులను కొట్టివేస్తూ, చట్టప్రకారం ఈ వ్యవహారాన్ని కొనసాగించాలని ఆదేశిస్తూ 1956 నవంబర్ 9న పంజాబ్ హైకోర్టు ఇచ్చిన ఉత్తర్వులకు విరుద్ధంగా ధ్రువీకరణ పత్రం ద్వారా ఈ అప్పీలుకు ప్రాధాన్యం ఇచ్చారు.

ప్రతివాదులు ఉమ్మడి హిందూ కుటుంబానికి చెందినవారు మరియు పాకిస్తాన్ నుండి వలస వచ్చినవారు. మార్చి 3, 1950 న, కుటుంబం పాకిస్తాన్లో వదిలివెళ్లిన భూములకు బదులుగా, కస్టోడియన్ ఆఫ్ ఎవాక్యూ ప్రాపర్టీ ఆ సంస్థకు కేటాయించబడింది. కర్నాల్ జిల్లాలోని థానేసర్ తాలూకాలోని షాహాబాద్ ఎస్టేట్ లోని పాటి కంక్రాలో కుటుంబానికి 11 ప్రామాణిక ఎకరాలు మరియు 9 యూనిట్ల గ్రేడ్ 'ఎ' భూమి ఉంది. ఈ యూనిట్ల విలువ 123 స్టాండర్డ్ కెనాల్స్, 18 స్టాండర్డ్ మార్ల 'ఎ' గ్రేడ్ భూమికి సమానం. సదరు భూమిని ఆ కుటుంబం కబ్జా చేసి, అందులో అభివృద్ధి చేసిందని ఆరోపించారు. ఈస్ట్ పంజాబ్ హోల్డింగ్స్ (కన్సాలిడేషన్ అండ్ ప్రివెన్షన్ ఆఫ్ ఫ్రాగ్మెంటేషన్) యాక్ట్, 1948 (ఇకపై ఈ చట్టం అని పిలుస్తారు) లోని సెక్షన్ 14 ప్రకారం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 1954 జులై 28న ఒక నోటిఫికేషన్ జారీ చేసింది. 1955 ఏప్రిల్ 30న కన్సాలిడేషన్ అధికారి ఒక ముసాయిదా పథకాన్ని ప్రతిపాదించి, ప్రతివాదుల కుటుంబానికి 50 ప్రామాణిక కనాల్ లు, 'ఎ' గ్రేడ్ భూమికి చెందిన 7 ప్రామాణిక మార్లు, 'బి' గ్రేడ్ భూమిలో 34 ప్రామాణిక

కనాల్ లు, ఐ స్టాండర్డ్ మార్లాలతో కూడిన 84 ప్రామాణిక కనాల్ లను ఇవ్వాలని సూచించింది. బాధిత కుటుంబానికి ఇప్పటికే పర్మినెంట్ కాలపరిమితిపై కేటాయించిన భూములకు ప్రత్యామ్నాయంగా ప్రతిపాదించే భూముల విలువ గతంలో కేటాయించిన భూమి కంటే తక్కువ విలువతో ఉన్నట్లు అంగీకరించారు. ఈ చట్టంలోని నిబంధనలకు అనుగుణంగా కాకుండా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కన్సాలిడేషన్ అధికారికి ఇచ్చిన పరిపాలనా ఆదేశాలకు అనుగుణంగా ఈ ఏకీకరణ జరిగింది. ఈ ఆదేశాల ప్రకారం కన్సాలిడేషన్ అధికారి కన్సాలిడేషన్ కోసం నిర్వాసితుల వద్ద ఉన్న ఎకరాల సంఖ్యను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని, తనకు కేటాయించిన స్థలంలో వాస్తవ విలువను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని ఆదేశించారు. ప్రతివాదులు దాఖలు చేసిన అభ్యంతరాలను కన్సాలిడేషన్ అధికారి తిరస్కరించారు. ఆగస్టు 6, 1958 నాటి ఉత్తర్వుల ద్వారా సెటిల్మెంట్ కమిషనర్ కన్సాలిడేషన్ అధికారి ఈ పథకాన్ని ధృవీకరించారు. ఈలోగా నిర్వాసితుల (పరిహారం, పునరావాసం) చట్టం (1954లో 44) చట్టంగా మారింది. ఇది 1954 అక్టోబరు 9 న అమల్లోకి వచ్చింది, అనగా హోల్డింగ్స్ ఏకీకరణ కోసం ఎస్టేట్ నోటిపై చేయబడిన తరువాత. 1955 మార్చి 24న కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్వాసితుల చట్టంలోని సెక్షన్ 12 (1954లోని 44) కింద ఆ చట్టం వర్తించే అన్ని నిర్వాసిత ఆస్తులను స్వాధీనం చేసుకుంటూ నోటిఫికేషన్ జారీ చేసింది. కన్సాలిడేషన్ పథకాన్ని సెటిల్మెంట్ కమిషనర్ ధృవీకరించక ముందే ఈ నోటిఫికేషన్ జారీ చేశారు. 1950లో కేటాయించిన భూములకు సంబంధించి ప్రతివాదులకు యాజమాన్య హక్కులు కల్పిస్తూ 1956 ఫిబ్రవరి 23న కేంద్ర ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది. కన్సాలిడేషన్ పథకాన్ని ధ్రువీకరిస్తూ సెటిల్మెంట్ కమిషనర్ ఉత్తర్వులు జారీ చేయడంతో ఈ సనత్ జారీ చేశారు. నవంబర్ 9, 1955న, అంటే ఆ సనాద్ జారీ చేయడానికి ముందు, ప్రతివాదులు రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 కింద పంజాబ్ హైకోర్టులో ఈ ఏకీకరణ పథకాన్ని రద్దు చేయడానికి తగిన రిట్ జారీ చేయాలని కోరుతూ పిటిషన్ దాఖలు చేశారు. 1957 ఫిబ్రవరి 1న హైకోర్టు తన తుది ఉత్తర్వుల ద్వారా ఈ అభ్యంతరాన్ని అంగీకరించి, చట్టప్రకారం తన ముందు విచారణ చేపట్టాలని కన్సాలిడేషన్ అధికారికి ఆదేశాలు జారీ చేసింది.

ప్రభుత్వ న్యాయవాది శ్రీ ఖన్నా ఈ క్రింది రెండు అంశాలను మా ముందు లేవనెత్తారు: (1) రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం పిటిషన్ ను నిర్వహించడానికి ప్రతివాదులకు చట్టపరమైన హక్కు లేదు. (2) రాష్ట్ర ప్రభుత్వం జారీ చేసిన ఆదేశాలు సక్రమంగా జారీ చేయబడ్డాయి, అందువల్ల, ఆ సూచనల ఆధారంగా పథకాన్ని రూపొందించే హక్కు కన్సాలిడేషన్ అధికారికి ఉంది."

(1). ఒక హక్కు ఉనికి, దాని ఉల్లంఘన అనేవి రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం కోర్టు అధికార పరిధిని వినియోగించుకోవడానికి పునాది. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం అమలు చేసే హక్కు సాధారణంగా దరఖాస్తుదారుడి వ్యక్తిగత లేదా వ్యక్తిగత హక్కుగా ఉంటుంది. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం పిటిషన్ దాఖలు చేసిన రోజున ప్రతివాదులకు అలాంటి హక్కు ఉందా లేదా అనే విషయాన్ని ముందుగా పరిశీలించాలి. 1955 నవంబర్ 9న అంటే కేంద్ర ప్రభుత్వం అన్ని నిర్వాసిత ఆస్తులను స్వాధీనం చేసుకుంటూ నోటిఫికేషన్ జారీ చేసి, తమకు కేటాయించిన భూములకు సంబంధించి ప్రతివాదులకు యాజమాన్య హక్కులు కల్పిస్తూ సనాద్ జారీ చేసిన తర్వాత వారు పిటిషన్ దాఖలు చేశారు. నిర్వాసితుల చట్టం కింద తనకు కేటాయించిన ఆస్తులపై నిర్వాసితులకు ఉన్న ఆసక్తి స్వభావాన్ని అమర్ సింగ్ వర్సెస్ కస్టోడియన్, ఎవాక్యూ ప్రాపర్టీ, పంజాబ్ (1) కేసులో ఈ కోర్టు సాధికారికంగా నిర్ణయించింది. అక్కడ జస్టిస్ జగన్నాథదాస్ ఈ అంశంపై చట్టాన్ని విస్తృతంగా పరిశీలించిన తర్వాత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 19(1)(ఎఫ్), ఆర్టికల్ 31(2) ప్రకారం శాశ్వత కేటాయింపుదారుడి ప్రయోజనాలు ఆస్తి కాదని నిర్ధారణకు వచ్చారు. అయితే, ఈ నిర్ధారణకు వచ్చినప్పటికీ, కేటాయింపుదారుకు ఆ ప్రయోజనాల విషయంలో విలువైన హక్కు ఉందని వివేకవంతులైన న్యాయమూర్తి స్పష్టం చేశారు. విద్వాంసుడైన న్యాయమూర్తి చట్టపరమైన స్థితిని ఈ క్రింది మాటలలో చెప్పాడు:

> 'పాక్షిక శాశ్వత కేటాయింపు అనేది రాజ్యాంగం ప్రకారం ఆస్తిపై ప్రాథమిక హక్కును కలిగి ఉండదని చెప్పడం ద్వారా కేటాయింపుదారుడి హక్కుల పరిధిని నిరాకరించడం లేదా బలహీనపరచడంగా భావించకూడదు. చట్టబద్ధమైన నియమాలలో గుర్తించబడిన ఈ

హక్కులు ముఖ్యమైనవి మరియు నిర్వాసిత భూ యజమానుల సంతృప్తికరమైన పునరావాసం మరియు స్థిరనివాసానికి అవసరమైన ఆధారాన్ని ఏర్పరుస్తాయి. ఈ భూయజమానులు భూములకు సనాదులు పొందేంత వరకు, ఈ హక్కులకు పాలనాపరమైన నియమాలు మరియు సూచనల ప్రకారం ఏర్పాటు చేయబడిన అధికారులకు మరియు (1) [1957] ఎస్.సి.ఆర్. 801, 836 న్యాయస్థానాలు అధికార పరిధిని ఆక్రమించడం లేదా చట్టబద్ధమైన అధికారాలను దుర్వినియోగం చేయడం జరిగినప్పుడు తగిన చర్యల ద్వారా రక్షణ పొందడానికి అర్హులు."

నిర్వాసితుల (నష్టపరిహారం మరియు పునరావాసం) చట్టం, 1954 (1954 యొక్క 44) మరియు ముఖ్యంగా దానిలోని 12 వ అధికరణంతో సహా ఈ అంశంపై సంబంధిత అన్ని చట్టాలను విద్యావంతులైన న్యాయమూర్తి ఈ నిర్ణయానికి వచ్చినప్పుడు గమనించారని పేర్కొనవచ్చు. అటువంటి నోటిఫికేషన్ ఉన్నప్పటికీ, ఒక నిర్వాసితుడికి తనకు కేటాయించిన ఆస్తిలో విలువైన హక్కు ఉందని, ఆ హక్కు ఏర్పాటు చేసిన అధికారులు మరియు న్యాయస్థానాల రక్షణకు అర్హులని ఈ కోర్టు పరిశీలనలు సూచిస్తున్నాయి. 1954 చట్టం 44లోని సంబంధిత నిబంధనలను పరిశీలిస్తే ఈ పరిశీలనలు సరైనవని తెలుస్తుంది.

సెక్షన్ 10. ఏదైనా స్థిరాస్తును కస్టోడియన్ ప్రచురింపబడిన షరతుల ప్రకారం నిర్వాసితులైన వ్యక్తికి లీజుకు ఇచ్చినప్పుడు లేదా కేటాయించినట్లయితే-

(ఎ) 1949 జూలై 8వ తేదీన పునరావాస శాఖ నంబరు 4891-ఎస్ లేదా 4892-ఎస్ లో పంజాబ్ ప్రభుత్వం జారీ చేసిన నోటిఫికేషన్ ద్వారా; లేదా

(బి) పాటియాలా మరియు తూర్పు పంజాబ్ రాష్ట్రాల యూనియన్ ప్రభుత్వం పునరావాస శాఖ నెంబరు 8ఆర్ లేదా 9ఆర్ లో 1949 జూలై 23న జారీ చేసిన నోటిఫికేషన్ ద్వారా, 1949

ఆగస్టు 7వ తేదీ నాటి ఆ రాష్ట్ర అధికారిక గెజిట్ లో ప్రచురించబడింది మరియు అటువంటి ఆస్తిని ఈ చట్టం యొక్క నిబంధనల ప్రకారం స్వాధీనం చేసుకుంటారు మరియు నష్టపరిహార పూల్ లో భాగంగా ఉంటారు. నిర్వాసిత వ్యక్తి, ఆస్తి కేంద్ర ప్రభుత్వంలో ఉన్నంత కాలం, స్వాధీనం చేసుకున్న తేదీకి ముందు అతను ఆస్తిని కలిగి ఉన్న అదే షరతులపై అటువంటి ఆస్తిని కలిగి ఉంటాడు, మరియు అటువంటి నిర్వాసిత వ్యక్తికి నష్టపరిహారం చెల్లించే ఉద్దేశ్యం కోసం, కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్దేశించిన నియమనిబంధనల ప్రకారం అటువంటి ఆస్తిని అతనికి బదిలీ చేయవచ్చు.

సెక్షన్ 12(1) నిర్వాసితులకు నష్టపరిహారం చెల్లించడం సహా వారి సహాయ పునరావాసంతో ముడిపడి ఉన్న ఉద్దేశ్యంతో ఏదైనా నిర్వాసిత ఆస్తిని ప్రజా ప్రయోజనం కోసం సేకరించడం అవసరమని కేంద్ర ప్రభుత్వం భావిస్తే, అటువంటి నిర్వాసితుల ఆస్తులను స్వాధీనం చేసుకోవాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించినట్లు అధికారిక గెజిట్ లో నోటిఫికేషన్ ను ప్రచురించడం ద్వారా కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎప్పుడైనా అటువంటి నిర్వాసిత ఆస్తిని స్వాధీనం చేసుకోవచ్చు. ఈ సెక్షన్ కు అనుగుణంగా..

అడ్మినిస్ట్రేషన్ ఆఫ్ ఎవాక్యూ ప్రాపర్టీ యాక్ట్ 1950 కింద రూపొందించిన నిబంధనల్లోని రూల్ 14(6)ను ప్రస్తావించడం కూడా ఈ సందర్భంలో ఉపయోగపడుతుంది. జూలై 22, 1952 తర్వాత చేసిన కేటాయింపులను రద్దు చేయడం లేదా మార్చడం ద్వారా ఎలాంటి ఉత్తర్వులు జారీ చేసే అధికారం కస్టోడియన్ కు లేదు, ఇక్కడ మేము ఆందోళన చెందని కొన్ని మినహాయింపులకు లోబడి. ఈ నిబంధనల ఫలితంగా 1950లో తమకు కేటాయించిన భూమికి సంబంధించి అడ్మినిస్ట్రేషన్ ఆఫ్ ఎవాక్యూ ప్రాపర్టీ యాక్ట్ కింద ప్రతివాదులు పాక్షిక శాశ్వత కేటాయింపుదారులుగా మారారు. జూలై 22, 1952 తరువాత, కస్టోడియన్ ఆ కేటాయింపును రద్దు చేయడానికి లేదా సవరించడానికి ఎటువంటి అధికారాన్ని కోల్పోయాడు. ఈ చట్టంలోని సెక్షన్ 12 కింద ప్రభుత్వం జారీ చేసిన నోటిఫికేషన్ తర్వాత, ఆస్తి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి

అప్పగించినంత కాలం, ప్రతివాదులు స్వాధీనం చేసుకున్న తేదీకి ముందు, అంటే అర్ధ-శాశ్వత పదవీకాలంలో ఆస్తిని కలిగి ఉన్న అదే షరతులపై ఆస్తిని కలిగి ఉన్నారు. ఈ నోటిఫికేషన్ విషయంలో ప్రతివాదులకు సదరు భూమిపై ఆసక్తి లేదనే వాదనకు ఎలాంటి ఆధారం లేదు. అందువల్ల ప్రతివాదులు హైకోర్టులో పిటిషన్ దాఖలు చేసిన రోజున తమకు కేటాయించిన ఆస్తుల్లో చాలా విలువైన, హక్కు ఉందని, రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం తమకు ఉపశమనం కల్పించాలని హైకోర్టును కోరే హక్కు వారికి ఉందని స్పష్టమవుతోంది.

1956 ఫిబ్రవరి 23న కేంద్ర ప్రభుత్వం సదరు ఆస్తులకు సంబంధించి ప్రతివాదులకు సంపూర్ణ హక్కు కల్పిస్తూ సనాద్ జారీ చేసింది. పిటిషన్ దాఖలు చేసిన తర్వాత సనాద్ జారీ చేసినప్పటికీ, ఆ పిటిషన్ ను హైకోర్టు పరిష్కరించక ముందే.. ఈ పిటిషన్ ను హైకోర్టు పరిష్కరించే సమయానికి ప్రతివాదుల పరిమిత హక్కు పూర్తి స్థాయి ఆస్తి హక్కుగా వికసించింది. ఈ కేసు పరిస్థితుల్లో హైకోర్టు ఆ విషయాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోవడం పూర్తిగా సమంజసమే. ఈ కేసును ఏ కోణంలో చూసినా రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం ప్రతివాదులు తమ పిటిషన్ ను కొనసాగించడానికి తగినంత ఆసక్తిని కలిగి ఉన్నారని స్పష్టమవుతోంది.

రే (2). రెండో పాయింట్ మీద నిలబడటానికి కాళ్ళు/ ఆధారాలు లేవు. తూర్పు పంజాబ్ హోల్డింగ్స్ (కన్సాలిడేషన్ అండ్ ప్రివెన్షన్ ఆఫ్ ఫ్రాగ్మెంటేషన్) చట్టం, 1948, చట్టానికి జతచేయబడిన సుదీర్ఘ శీర్షిక ప్రకారం, వ్యవసాయ హోల్డింగ్స్ యొక్క నిర్బంధ ఏకీకరణకు వీలు కల్పిస్తుంది. పంజాబ్ రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ కమతాల విచ్ఛిన్నతను నిరోధించడం. ఈ చట్టంలోని సెక్షన్ 15 ప్రకారం కన్సాలిడేషన్ అధికారి రూపొందించిన పథకంలో తన అసలు హోల్డింగ్ కంటే తక్కువ మార్కెట్ విలువ కలిగిన హోల్డింగ్ కేటాయించిన ఏ యజమానికైనా నష్టపరిహారం చెల్లించడానికి మరియు అతని అసలు హోల్డింగ్ కంటే ఎక్కువ మార్కెట్ విలువ కలిగిన హోల్డింగ్ కేటాయించిన ఏ యజమాని నుండి అయినా నష్టపరిహారాన్ని రికవరీ చేయడానికి వీలు కల్పిస్తుంది. ఒక వ్యక్తికి సమాన విలువ కలిగిన ఆస్తిని కేటాయించకుండా లేదా అతని అసలు

హోల్డింగ్ కంటే తక్కువ మార్కెట్ విలువ కలిగిన హోల్డింగ్ను కేటాయిస్తే అతనికి నష్టపరిహారం చెల్లించకుండా అతని ఆస్తిలో ఏదైనా భాగాన్ని తొలగించడానికి కన్సాలిడేషన్ అధికారికి అధికారం ఇచ్చే నిబంధన చట్టంలో లేదు. ప్రస్తుత కేసులో ప్రతివాదులకు 123 కనాల్ లు, 18 మార్ల 'ఎ' గ్రేడ్ భూమిని కస్టోడియన్ పాక్షిక శాశ్వత ప్రాతిపదికన కేటాయించి, ఆ తర్వాత కేంద్ర ప్రభుత్వం ధృవీకరించగా, కన్సాలిడేషన్ ప్రోసీడింగ్స్ లో ఆయనకు 'ఎ' గ్రేడ్ భూమిలో 50 కనాల్ 8, 7 మార్లు, 'బి' గ్రేడ్ భూమిలో 34 కనాల్, 1 మర్లాలు మాత్రమే ఇచ్చారు. కన్సాలిడేషన్ ప్రోసీడింగ్స్ కింద ఇచ్చిన ప్రాంతం కస్టోడియన్ ద్వారా ప్రతివాదులకు కేటాయించిన హోల్డింగ్ కంటే తక్కువ విలువను కలిగి ఉందని అంగీకరించబడింది మరియు కన్సాలిడేషన్ అధికారి లోపానికి ఎటువంటి పరిహారం చెల్లించలేదు. ప్రతివాదులను ఉంచిన ఈ అన్యాయమైన పరిస్థితికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కన్సాలిడేషన్ అధికారికి ఇచ్చిన సూచనల ఆధారంగా రాష్ట్రానికి చెందిన మేధావి న్యాయవాదులు మద్దతు ఇవ్వాలని కోరుతున్నారు. కన్సాలిడేషన్ అధికారికి అలాంటి ఆదేశాలేవీ ఇవ్వడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి అధికారం ఇచ్చే నిబంధన చట్టంలో లేదు. ఈ చట్టంలోని ఏ నిబంధన కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి నిబంధనలు రూపొందించే లేదా నోటిఫికేషన్లు జారీ చేసే అధికారాన్ని ఇవ్వదు లేదా దాని యొక్క ఏ భాగాన్ని భూమిని కోల్పోకుండా చేస్తుంది లేదా కన్సాలిడేషన్ అధికారి తన చట్టబద్ధమైన విధులను ఎలా ఉపయోగించాలో ఆదేశించడానికి ఎటువంటి అధికారాన్ని ఇవ్వదు. అలాంటి నిబంధనలు చట్టంలోని నిబంధనలకు విరుద్ధంగా ఉంటాయి. అంతేగాక, రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఇలాంటి ఆదేశాలు జారీ చేసే అధికారం కల్పించే చట్టబద్ధమైన నిబంధన ఏదీ మా ముందు ఉంచలేదు. ఇక్కడా, అటు హైకోర్టులోనూ రాష్ట్రం తరఫున వాదిస్తున్న న్యాయవాదులు ఏ చట్టపరంగానూ ఆ ఆదేశాల చెల్లుబాటును నిలబెట్టుకోలేకపోయారు. ఈ ఆదేశాల ఆధారంగా 'పథకాన్ని' ధ్రువీకరిస్తూ సంబంధిత అధికారులు జారీ చేసిన ఉత్తర్వులు స్పష్టంగా చట్టవిరుద్ధం, అందువల్ల హైకోర్టు దానిని కొట్టివేసింది.

ఫలితంగా, అప్పీలు విఫలమవుతుంది మరియు ఖర్చులతో తోసిపుచ్చబడుతుంది .

అప్పీల్ కొట్టివేత..